

mange Kommuner faaet det Svar, at der slet intet Regnskab førtes; man vidste ikke, hvor mange Dages Arbejde der præsteredes til Snekastning; der blev tilfagt en Masse Folk, men man vidste ikke, hvem af dem der gik ud, og hvem der blev hjemme. At der imidlertid skulde bevirkes nogen Forandring og Forbedring i disse Forhold derved, at Sogneraadene kom til at forfatte Regulativerne, tror jeg ikke; jeg tror snarere, at Forholdet derved vilde blive slettere, end det nu er. Det ærede Flertal paaberaaber sig den kommunale Frihed som Grund for at lade Sogneraadene selv forfatte Regulativerne; men det forekommer mig, at det ærede Flertal derved har set hørt fra, at ogsaa Amtsraadet er en kommunal Institution. Den ærede Ordfører anførte fremdeles som en af de vigtigste Grunde, hvorfor man skulde lade Sogneraadene forfatte Regulativerne for hver enkelt Sognekommune for sig, at man derved bedre fik Leilighed til at ramme enkelte større Eiendomsbefiddere. Hvad dette Punkt angaar, tror jeg ikke, at det ærede Flertal har nødig at være Frygt for, at de større Eiendomsbefiddere skulde blive glemte ved nogensomhelst Byrde i Kommunerne; thi, er der Noget, for hvilket man kan være rolig for, at Sogneraadene have et aabent Blik, er det ganske vist for at ramme de større Eiendomsbefiddere, der ere stillede anderledes end andre af Kommunens Beboere; kunne de ikke rammes i dette Tilfælde, saa har Sogneraadet andre Midler til at ramme dem, navnlig Betsatningen efter Formue og Leilighed. Dette er en af de Forandringer, som det ærede Flertal foreslaar at gjøre i det Bestaaende, og den forekommer mig ikke at være heldig; det forekommer mig endogfsaa, at den snarere betegner en Tilbagegang end et Fremskridt i Sammenligning med, hvad der nu er Regel. Men forsat, at Flertalsforlaget skulde gaa igjennem, maa jeg tilstaa, at jeg dog ikke nærer nogen stor Frygt for denne Bestemmelse; thi jeg har det Haab, at Sogneraadene i Allmindelighed — et Haab, der maa deles af Alle dem, der kjende Sogneraadenes Tilboelighed til at spare sig Meilighed, navnlig naar det gjælder om at se paa Dokumenter og gjøre Forandring i dem — i de

fleste Tilfælde ville indskrænke sig til at overstrege Ordet „Regulativ“ og sætte „Betsagt“ i Stedet derfor og saa sige: Det kunne vi godt bruge, som det er. — Den næste Forandring, som det ærede Flertal foreslaar i det Bestaaende, er den at fritage Husmænd og Indsiddere for Snekastningsforpligtelse. Det er en meget smuk Tanke at ville ffaane de mindre godt Stillede i Kommunerne, og jeg kunde i andre Tilfælde gjerne følge det ærede Flertal heri, men ikke i det nærværende. For Dvrigt skal jeg ikke lade ubemærket, at, uagtet jeg kan være tilbøielig til, ligesom jeg finder, at det er i Overensstemmelse med Tidsaanden, at stille jordløse Husmænd og Indsiddere paa samme Maade som alle Andre, er min Grund dertil ikke den, at jeg tror, at de ere trykkede af den Maade, hvorpaa de nu ere stillede med Hensyn til kommunalt Arbejde; thi det staar jo i Sogneraadenes Haand at kunne fritage dem eller give dem Afslag; det Høieste, der nu fordres af kommunalt Arbejde, er jo 3 Dage, og Sogneraadet kan lade dem slippe med 1 Dag eller lade dem være helt fri. Naar det ærede Flertal i Betænkningen siger, at det er urigtigt at stille Husmændene som en særegen Klasse, maa jeg tilstaa, at det forekommer mig, at der er en Modsigelse mellem det ærede Flertals Forslag og denne Udtalelse; thi efter Flertallets Forslag blive jo netop Husmændene stillede som en særegen Klasse, idet de blive fritagne for den Arbejdsbyrde, der kommer til at paahvile alle andre Beboere i Kommunen. Efter Regjeringens Forslag derimod stilles de lige; Husmænd stilles paa samme Fod som alle Andre i Kommunen, hvad Arbejdets Udførelse angaar, og det er ikke en uretfærdig Maade, hvorpaa de blive stillede, da de jo for det Arbejde, de udføre, faae fuldstændigt Bederlag. Hvorledes det nu kan gaa an at stryge en saa stor Del af Arbejdsraften, som det ærede Flertal foreslaar, ved ikke at medtage jordløse Husmænd og Indsiddere, kan jeg ikke rigtig fatte, og jeg er næsten tilbøielig til at tro, at Flertallet ikke har gjort sig rigtig bekendt med, hvorledes Forholdene stille sig i mange Kommuner. Jeg har, efterat Sagen er bleven forelagt her, søgt Oplysninger fra forskjellige Kommu-